

ข่าวเตือนการระบาดของศัตรูพืช ฉบับที่ 1 ประจำเดือน กุมภาพันธ์ 2566

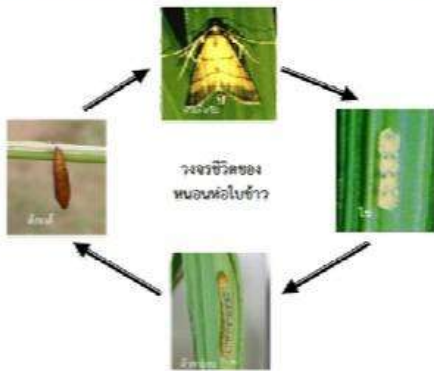
หนอนห่อใบข้าว

ลักษณะการทำลาย

ผีเสื้อหนอนห่อใบข้าวจะเคลื่อนย้ายเข้าแปลงนาตั้งแต่ข้าวยังเล็กและวางไข่ที่ใบอ่อนโดยเฉพาะใบที่ 1-2 จากยอดเมื่อตัวหนอนฟักออกมาจะแทะผิวใบข้าวส่วนที่เป็นสีเขียวให้เห็นเป็นแถบยาวสีขาวมีผลให้การสังเคราะห์แสงลดลงหนอนจะใช้ใยเหนียวที่สกัดจากปาก ดึงขอบใบข้าวทั้งสองด้านเข้าหากันเพื่อห่อหุ้มตัวหนอนไว้ หนอนจะทำลายใบข้าวทุกระยะ การเจริญเติบโต ถ้าหนอนมีปริมาณมากจะใช้ใบข้าวหลายๆ ใบมาห่อหุ้มและกัดกินอยู่ภายใน ซึ่งปกติจะพบตัวหนอนเพียงตัวเดียวในใบห่อนั้น ในระยะข้าวออกรวงหนอนจะทำลายใบธง ซึ่งมีผลต่อผลผลิตเพราะทำให้ข้าวมีเมล็ดลีบน้ำหนักลดลง หนอนห่อใบสามารถเพิ่มปริมาณได้ 2 - 3 อายุขัย ต่อฤดูปลูกพบระบาดในนาเขตชลประทานโดยเฉพาะแปลงข้าวที่ใส่ปุ๋ยอัตราสูงหนอนใช้ใบข้าวห่อหุ้มตัวและกัดกินอยู่ภายในบริเวณที่ถูกทำลายจะเป็นทางยาวขนานกับเส้นกลางใบ ทำให้การสังเคราะห์แสงของต้นข้าวลดลง

เกษตรกรสามารถป้องกัน

1. หมั่นสำรวจแปลงข้าวอย่างสม่ำเสมอ
2. กำจัดพืชอาศัย เช่น หญ้าข้าวหนก หญ้านกสีชมพู หญ้าปล้อง หญ้าไซ หญ้าชันกาด และข้าวป่า
3. ไม่ควรใช้สารกำจัดแมลงชนิดเม็ดและสารกลุ่มไพรีทรอยด์สังเคราะห์หรือสารผสมสารไพรีทรอยด์สังเคราะห์ในข้าวอายุหลังหว่าน 40 วัน เพราะศัตรูธรรมชาติจะถูกทำลาย ทำให้เกิดการระบาดของหนอนห่อใบข้าวรุนแรงได้ในระยะข้าวตั้งท้องจนถึงระยะออกรวง
4. เมื่อเริ่มมีการระบาดของหนอนห่อใบในแปลงข้าวไม่ควรใช้ปุ๋ยไนโตรเจนเกิน 5 กก.ต่อไร่ หรือปุ๋ยยูเรีย ไม่เกิน 10 กก.ต่อไร่ ควรแบ่งใส่ปุ๋ยในช่วงข้าวกำลังเจริญเติบโตและลดปริมาณปุ๋ยที่ใส่โดยปุ๋ยสูตร 16 - 20 - 0 ใส่ไม่เกิน 30 กก.ต่อไร่

หนอนห่อใบข้าว(rice leaffolder)
ชื่อสามัญอื่น : หนอนม้วนใบข้าว
หนอนกินใบข้าว
พืชที่เกิดผลกระทบ : ข้าว

อารักขาพืชชนบท

ข้าวกระทบหนาว

ลักษณะเมล็ดข้าวลีบเนื่องจากการผสมเกสรไม่ติด

ลักษณะอาการโรคจุดสีน้ำตาล

ลักษณะการเข้าทำลาย

จากสภาพอากาศที่หนาวเย็น ในขณะนี้ทำให้อุณหภูมิลดต่ำตั้งแต่ในช่วงเดือนธันวาคมของปีนี้ สำนักงานเกษตรจังหวัดนนทบุรี มีความเป็นห่วงต่อเกษตรกรที่ปลูกข้าวจะประสบกับปัญหา “ข้าวกระทบหนาว” ซึ่งเกิดกับข้าวทุกระยะ ถ้าปีใดมีอากาศเย็นกว่าปกติข้าวโดยทั่วไปจะแสดงอาการเหลือง การเจริญเติบโตชะงักงันเนื่องจากขบวนการต่าง ๆ ในต้นข้าวหยุดชะงัก จากอากาศที่หนาวเย็น จะใส่ปุ๋ยอย่างไรก็ไม่เป็นผล หรืออาจหยุดการเจริญเติบโตจนตายหากอุณหภูมิลดต่ำลงมาก นอกจากนี้ยังเกิดโรคข้าวได้ง่าย เช่น โรคจากเชื้อรา ใบจุด ใบเหลือง คอรวงสั้นเสี่ยงต่อการที่รวงไม่ผสมเกสรจนเป็นหมัน ทำให้ได้ผลผลิตลดลง และสำหรับแปลงนาที่ปลูกข้าวอย่างต่อเนื่องโดยไม่มีเวลาพักดินขาดการปรับปรุงบำรุงดิน ใช้แต่ปุ๋ยเคมี นอกจากข้าวจะแสดงอาการเหลืองแล้ว ถ้าข้าวอยู่ในระยะแตกกอโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อประมาณ ๑ เดือนถึงเดือนครึ่ง มักจะสังเกตเห็นอาการจุดสีน้ำตาลของโรคใบจุดสีน้ำตาล ซึ่งเกิดจากเชื้อรา

เกษตรกรสามารถป้องกัน

1. หมั่นตรวจแปลงนาและสังเกตความผิดปกติของต้นข้าว และไม่ควรใส่ปุ๋ยทุกชนิด เนื่องจากไม่สามารถดึงปุ๋ยมาใช้ในการเจริญเติบโตได้ปกติควรชะลอไว้จนกว่าอุณหภูมิจะกลับเข้าสู่ภาวะปกติ ตั้งแต่ 20 องศาเซลเซียสขึ้นไป
2. หากสังเกตเห็นอาการของโรคใบจุดสีน้ำตาลลุกลามรุนแรง โดยใบข้าวเริ่มแห้งตายจากใบล่าง ควรหยุดอาการของโรคที่เกิดด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช อีดีเฟนฟอส ในข้าวที่เป็นโรคใบจุดสีน้ำตาลร่วมด้วย การใส่ปุ๋ยที่มีธาตุโพแทสเซียม (k) อยู่ด้วยนั้น จะช่วยลดความรุนแรงของโรคใบจุดสีน้ำตาลได้
3. หลีกเลี่ยงการปลูกข้าวในเดือนกันยายน - พฤศจิกายน หรือจัดช่วงเวลาปลูกไม่ให้กระทบอากาศหนาวเย็นในช่วง ตั้งท้อง - ออกรวง
4. หากทำการเพาะปลูกข้าวในช่วงนี้ แนะนำให้ใช้พันธุ์ข้าวที่ทนต่อสภาพอากาศหนาว ได้แก่ พันธุ์ชัยนาท 1 กข31 พันธุ์ กข41 และ พันธุ์ กข43 และควรหลีกเลี่ยงพันธุ์ข้าวที่อ่อนแอต่อสภาพอากาศหนาว ได้แก่ พันธุ์ปทุมธานี 1 พันธุ์ กข29 และพันธุ์ข้าวพิษณุโลก 2

โรคราแป้ง (POWDERY MILDEW DISEASE)

เชื้อสาเหตุ : เชื้อรา *Oidium* sp.
พืชที่ได้รับผลกระทบ : ถั่วฝักยาว
ฟักทอง แตงกวา ตำลึง

ลักษณะการทำลาย

ผลขนาดไม่แน่นอนมีขุยเส้นใยสีขาวเทาคล้ายผงฝุ่นแป้ง โดยเฉพาะด้านบนใบ ผลเป็นกลุ่มๆ ส่วนใต้จะพบจุดหรือปื้นสีเหลือง โดยกลุ่มผงแป้งจะขยายติดต่อกันเป็นผืนใหญ่เต็มพื้นที่ใบ ทำให้ใบแห้งกรอบ แก่เร็วกว่าปกติ มักจะพบการแสดงอาการในสภาพอากาศที่เย็น ความชื้นต่ำหรือสภาพ อากาศแห้ง

การแพร่ระบาด :

สปอร์หรือโคนิเดียของเชื้อราสามารถปลิวไปกับลม น้ำฝน หรือไปกับน้ำที่ใช้ใน การเพาะปลูก โรคระบาดได้อย่างรุนแรง ในสภาพอากาศที่เย็นและมีความชื้นต่ำหรือสภาพอากาศแห้ง เชื้อรา สามารถอยู่ข้ามฤดูได้ในรูปของเส้นใยที่พักตัว โดยอยู่ในดิน ติดอยู่กับเศษซากพืชและเชื้อราสามารถติดไปกับเมล็ดพันธุ์

เนื่องจากเชื้อราสาเหตุมีพืชอาศัยมาก และมีการปลูกอยู่ตลอดฤดูหรือเกือบตลอดทั้งปี จึงเป็นแหล่งกำเนิดของเชื้อรา การแพร่ระบาดจึงเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา โดยมักพบระบาดในช่วงที่มีอากาศเย็นและแห้ง ในช่วงปลาย ฤดูฝนและในฤดูหนาวแปลง ปลูกพืชที่มีการพรางแสงด้วยตาข่ายสีดำ (พรางแสง 50 และ 80%) พบการระบาดของโรครุนแรงกว่าแปลงพืชที่ไม่พรางแสง

เกษตรกรสามารถป้องกัน

1. หลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิต ควรเก็บทำลายเศษซากพืชออกจากบริเวณแปลงปลูก
2. เมื่อพบอาการของโรค ทำการฉีดพ่นด้วยสารเคมีป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น ไตรฟอสฟอรัส เบนโนมิล ไดโนแคป หรือ ฉีดพ่นด้วยกำมะถันผงซึ่งให้ผลดีในการป้องกันและกำจัด โดยการฉีดพ่นกำมะถันผง ต้องทำการฉีดพ่นในเวลาเช้าหรือเวลา เย็นที่มีแสงแดดอ่อน ถ้าฉีดพ่นในช่วงที่มีอากาศและแสงแดดร้อนจัด จะทำให้พืชแสดงอาการไหม้ โดยเฉพาะใบอ่อน

ด้วงแรดมะพร้าว (Coconut Rhinoceros Beetle)

ลักษณะการทำลาย

สภาพอากาศในช่วงนี้อากาศเย็นและมีความชื้นสูงในตอนเช้า อากาศร้อนในตอนกลางวัน เตือนผู้ปลูกมะพร้าว ในระยะ ยังไม่ให้ผลผลิต ให้ผลผลิตแล้ว รับมือด้วงแรดมะพร้าวตัวเต็มวัยเข้าทำลายพืช โดยการบินขึ้นไป กัดเจาะโคนทางใบหรือยอดอ่อนของมะพร้าว รวมทั้งเจาะทำลายยอดอ่อนที่ยังไม่คลี่ ทำให้ใบที่เกิดใหม่ไม่สมบูรณ์ มีรอยขาด แหว่งเป็นริ้ว ๆ คล้ายหางปลา หรือรูปพัด ถ้าโดนทำลาย มากๆ จะทำให้ใบที่เกิดใหม่แคระแกรน รอยแผลที่ถูกด้วงแรดมะพร้าว กัดเป็นเนื้อเยื่ออ่อนทำให้ด้วงวงมะพร้าวเข้ามาวางไข่ หรือเป็นทางให้เกิดยอดเน่า จนถึงต้นตายได้ในที่สุด ด้วงแรดมะพร้าวใน ระยะตัวหนอน ส่วนใหญ่พบตามพื้นดินในบริเวณที่มีการกองปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก จะกัดกินและทำลายระบบรากของมะพร้าวปลูก ใหม่ ทำให้พบอาการยอดเหี่ยวและแห้งเป็นสีน้ำตาล ต้นแคระแกร็นไม่เจริญเติบโต

เกษตรกรสามารถป้องกัน

1. **วิธีเขตกรรม** ทำความสะอาดบริเวณสวนมะพร้าวเพื่อกำจัดแหล่งขยายพันธุ์ เป็นวิธีที่ใช้ได้ผลดีมานาน ถ้ามีกองปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก กองขยะ กองเชื้อเสื่อ แกลบ ควรกำจัดออกไปจากบริเวณสวน หรือกองให้เป็นที่แล้วหมั่นกลับเพื่อตรวจดู หากพบ หนอนให้จับมาทำลายหรือเผากองขยะนั้น
2. **การใช้ชีววิธี** ใช้เชื้อราเขียวเมตาโรเซียม (*Metarhizium* sp.) ใส่ไว้ตามกองขยะกองปุ๋ยคอก หรือท่อนมะพร้าวที่มี หนอนด้วงแรดมะพร้าวอาศัยอยู่ เกลี่ยเชื้อให้กระจายทั่วกอง เพื่อให้เชื้อมีโอกาสสัมผัสกับตัวหนอนให้มากที่สุด รดน้ำให้ความชื้น หัวสุด เช่น ใบมะพร้าวคลุมกองไว้ เพื่อรักษาความชื้นและป้องกันแสงแดด เชื้อจะทำลายด้วงแรดมะพร้าวทุกระยะการ เจริญเติบโต
3. **การใช้สารเคมี**
 - 3.1 ต้นมะพร้าวอายุ 3 - 5 ปี ซึ่งยังไม่สูงมากนัก ใช้ลูกเหม็นใส่บริเวณคอกมะพร้าวที่โคนทาใบรอบ ๆ ยอดอ่อน ทางละ 2 ลูก ต้นละ 6 - 8 ลูก กลิ่นของลูกเหม็นจะไล่ไม่ให้ด้วงแรดมะพร้าวบินเข้าไปทำลายคอกมะพร้าว
 - 3.2 ใช้สารฆ่าแมลงไดอะซินอน 60% EC อัตรา 80 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร ราดบริเวณคอกมะพร้าวตั้งแต่โคนยอดอ่อนลง มาให้เปียก โดยใช้ปริมาณ 1- 1.5 ลิตรต่อต้น ทุก 15 - 20 วัน ควรใช้ 1 - 2 ครั้ง ในช่วงระบาด

ศัตรูพืช : ด้วงแรดมะพร้าว

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Oryctes gnu*

พืชที่เกิดผลกระทบ : มะพร้าว

อารักขาพืชนนท์

ดวงหนวดยาวเจาะลำต้นทุเรียน

ลักษณะการทำลาย

ดวงหนวดยาวที่ทำลายทุเรียนในประเทศไทยที่พบมาก คือ ตัวง่าหนามจุดขนดำตัวเต็มวัยเพศเมียวางไข่โดยฝังไว้ใต้เปลือกตาม ลำต้นและกิ่งขนาดใหญ่ สามารถวางไข่ได้มากถึง 15 ฟองต่อคืน หนอนจะกัดกินขอนไขไปตามเปลือกไม้ด้านในไม่มีทิศทางหรืออาจกัด ควั่นเปลือกรอบต้น การทำลายของหนอนขนาดเล็กไม่สามารถสังเกตได้จากภายนอก เมื่อหนอนโตขึ้นจะพบขุยไม้ละเอียดซึ่งเป็นมูลของ หนอนตามแนวรอยทำลาย จะเห็นมีน้ำเป็นสีน้ำตาลแดงไหล ต่อมาจะพบมูลหนอนออกมาอยู่ข้างนอกเปลือก เกษตรกรจะสังเกตพบ

เกษตรกรสามารถป้องกัน

1. กำจัดแหล่งขยายพันธุ์ โดยตัดต้นทุเรียนที่ถูกทำลายรุนแรงจนไม่สามารถให้ผลผลิตเผาทิ้งและควรดูแลรักษาต้นทุเรียนให้มีความสมบูรณ์แข็งแรงอยู่เสมอ
2. กำจัดตัวเต็มวัย โดยใช้กับดักแสงไฟจับตัวเต็มวัยตามต้นทุเรียนในช่วงเวลา 20.00 น.ถึงช่วงเช้ามืด หรือใช้ตาข่ายดักปลาตาถี่ พันรอบต้นหลาย ๆ ทบเพื่อดักตัวด้วง
3. หมั่นตรวจแปลงเป็นประจำ โดยสังเกตรอยแผลซึ่งเป็นแผลเล็กและชื้นที่ตัวเต็มวัยทำขึ้นเพื่อวางไข่ ถ้าพบให้ทำลายทิ้งหรือถ้าพบขุยและการทำลายที่เปลือกไม้ให้ใช้มิดแคะ และจับตัวหนอนทำลาย
4. พ่นสารฆ่าแมลง thiamethoxam/lambdacyhalothrin (Eforia 247 ZC 14.1%/10.6% ZC) อัตรา 40 มิลลิลิตร หรือ clothianidin (Dantosu 16% SG) อัตรา 20 กรัม หรือ imidacloprid (Confidor 100 SL 10% SL) อัตรา 30 มิลลิลิตร หรือ acet

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Batocera rufomaculata* (De Geer)

วงศ์ : Cerambycidae

อันดับ : Coleoptera

พืชอาหาร : ทุเรียน มะม่วง ขนุน และนุ่น

อารักขาพืชชนบท